

ایران به عضویت «کمیسون مقام زن» سازمان ملل متحد درآمد!

وقتی در شکاف جنسیتی انتهای جدول قرار داریم

سعیده علمپور

عضویت ایران در «کمیسون مقام زن» سازمان ملل متحد در حالی در این روزها خبر ساز شده که بسیاری این انتخاب را مایه شگفتی می دانند. کشوری که حتی با استناد به آخرین گزارش های سازمان ملل در بین ۱۵۳ کشور دنیا، رتبه ۱۴۸ تبعیض جنسیتی را دارد.

نگاهی گذرا بر آنچه تنها در یک دهه اخیر بر زنان ایران گذشته شاید مویذ این شگفتی باشد. مواردی که هر کدام از آنها صدای اعتراض بسیاری از زنان را در آورده و واکنش های زیادی به دنبال داشته؛ از حق خروج زنان از کشور گرفته، تا حضانة فرزندان، از حق انتخاب پوشش تا کودک همسری، از پیشرفت شغلی تا حتی فرصت شغلی، از حق طلاق تا سهم الارث و دیه و از اسیدپاشی تا حضور در استادبوم های ورزشی و دهها مورد دیگر که اخبار و حواشی گاه تاسفباری در پی داشت.

با این حال ایران برای دومین بار طی دو دهه گذشته عضو کمیسون مقام زن سازمان ملل متحد شد. برخی این انتخاب را عجیب نمی دانند چرا که بسیاری دیگر از کشورهای عضو این کمیسون چون افغانستان و پاکستان را هم به دلیل مشکلات ساختاری در برابر جنسیتی زیر سوال می برند.

ایران نخستین بار در سال ۲۰۱۰ به عضویت کمیسون مقام زن درآمد؛ کمیسونی با عضویت نمایندگان

۴۵ کشور که نقش مشورتی و نظارتی در زمینه ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان دارد. هر چند توصیه های آنان فاقد ضمانت اجرایی است. مطابق توافق حاصل شده در شصت و یکمین نشست کمیسون مقام زن، اولویت این کمیسون در سال آینده میلادی، دستیابی به برابری جنسیتی و توانمندسازی تمامی زنان و دختران در شرایط تغییرات آب و هوایی و اعمال سیاست ها و برنامه های کاهش خطرهای تغییرات زیست محیطی و بلایای طبیعی است. همچنین موضوع مورد بررسی این کمیسون در سال ۲۰۲۲ نیز توانمندسازی اقتصادی زنان در بازار در حال تحول کار خواهد بود.

با این حال برخی انتخاب ایران را در این کمیسون اسباب مزاح دانسته اند. کابری در شبکه اجتماعی توئیتر در واکنش به این عضویت نوشت: «اگر نماینده زن ایران بخواهد در جلسات «کمیسون مقام زن» سازمان ملل شرکت کند باید از شوهرش اجازه خروج بگیرد».

سهم کم زنان در بازار اشتغال

بر خلاف باور برخی که سهم زنان در بازار کار ایران را رو به افزایش می دانند، آمار و ارقام حکایت از وضعیت فاجعه بار کشورمان از حیث عمق شکاف جنسیتی دارد.

این را می شود از گزارش مجمع جهانی اقتصاد (سال ۲۰۲۰) در خصوص شکاف جنسیتی دریافت کرد که بر اساس آن، ایران رتبه ۱۴۸ را در میان ۱۵۳ کشور جهان کسب کرده است؛ رتبه ای که حکایت از عمق

بسیار شکاف جنسیتی در کشورمان دارد؛ شکافی که نشان می دهد برخی باورهای رایج در ایران مقدر با واقعیت فاصله دارند و اوضاع ما به نسبت جهان چقدر بد است؛ وضعیتی که دولت فعلی بارها وعده بهبودش را داده و حتی یکی از کلیدی ترین شعارهای انتخاباتی اش را به این موضوع اختصاص داده، اما در راستای تحقق آن گام خاصی برنداشته است.

شکاف جنسیتی چیست؟

این شکاف با شاخصی کمی سنجیده می شود که ترکیبی از چهار مولفه «مشارکت و فرصت اقتصادی»، «دستیابی به آموزش»، «بهداشت و بقا» و «توانمندسازی سیاسی» است. در تعبیر ساده تر، در محاسبه شاخص شکاف جنسیتی، چهار زیر شاخص بهداشت، آموزش، اقتصاد و سیاست با هدف بررسی توزیع برابر بر قدرت، ثروت و همچنین برخورداری از مزایای جامعه میان زنان و مردان مورد بررسی قرار می گیرند.

مهم ترین ویژگی این شاخص، تمرکز بر شکاف و تفاوت مردان و زنان در حوزه های مختلف، بدون توجه به سطح درآمد و توسعه یافتگی کشور هاست. در حقیقت شاخص شکاف جنسیتی، دسترسی به منابع و فرصت ها در هر کشور را (فارغ از سطح واقعی منابع و فرصت های آن کشور) برای زنان و مردان می سنجد.

در نهایت هم کشورهای طبق این شاخص، بدون توجه به سطح توسعه و تنهالاسس شکاف جنسیتی تبعه بندی می شوند تا مشخص شود که فاصله

ایران نخستین بار در سال ۲۰۱۰ به عضویت کمیسون مقام زن سازمان ملل درآمد؛ کمیسونی با عضویت نمایندگان ۴۵ کشور که نقش مشورتی و نظارتی در زمینه ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان دارد

بین زنان و مردان در شاخص های انتخاب شده در کدام کشورها کاهش یافته و در کدام کشورهای بیشتر است. مقایسه ای که اگر مورد توجه دولت مردان و سیاستگذاران کشورها قرار گیرد، می توان انتظار داشت به تغییر اوضاع منجر شود.

آن گونه که مدیر کل امور بین الملل معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری گفته بود، ایران در آخرین بررسی ها در بین ۱۵۳ کشور رتبه نهایی در جایگاه ۱۴۸ قرار گرفته است. هر چند در آخرین بررسی های جهانی که واکنشی از سوی مسئولان ایران به مقام ۱۵۰ لیست تنزل پیدا کرده است.

بر اساس این بررسی ایران در حوزه مشارکت اقتصادی رتبه ۱۴۷ در حوزه دستاوردهای آموزشی رتبه ۱۱۸ در حوزه سلامت و بهداشت رتبه ۱۳۰ و در حوزه مشارکت سیاسی رتبه ۱۴۵ را از آن خود کرده است.

هر چند به عقیده لیلیا فلاحتی،

مدیر کل امور بین الملل معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، بیشترین مساله ایران در شکاف جنسیتی در حوزه اقتصاد و سیاست مشاهده می شود، اما به اعتقاد بسیاری از فعالان حقوق مدنی و فعالان حوزه زنان، این شکاف ها در حقوق روزانه زنان در خانواده بیشتر به چشم می آید.

قتل های ناموسی

کمتر از یک سال پیش بود که خبر کشته شدن فجع دختر ۱۴ ساله تالشکی توسط پدرش، خبر بریدن سر زن جوانی توسط همسرش و خبر مرگ ریحانه عامری دختر ۲۲ ساله ای توسط پدرش جامعه را نسبت به وسعت قتل های ناموسی در کشور هشدار کرد. گرچه آمار رسمی در این باره وجود ندارد، اما با استناد به مقالات دانشگاهی و پایان نامه هایی که به بررسی موضوع قتل های ناموسی پرداخته اند، گفته می شود سالانه حدود ۴۵۰ مورد قتل ناموسی در کشور اتفاق می افتد. قتل هایی که بسیاری از آنها در بستر استان هایی با بافت فرهنگی قبیله و عشیره ای مثل؛ خوزستان، کردستان، ایلام و سیستان و بلوچستان رخ می دهد و کمتر در رسانه ها راهی برای خودنمایی پیدا می کند. قتل هایی که به استناد به قوانینی که این حق را به پدر یا دیگر اعضای مرد خانواده می دهد که بدون وحشت از قصاص دست به جنایت بزنند.

حق خروج زنان

چندی پیش بود که خبر اعزام تیم ملی اسکی زنان و مردان، به رقابت های قهرمانی جهان هم خبر ساز شده بود. در این اعزام سمیرا زرگری، سرمربی تیم زنان توسط همسرش ممنوع الخروج شد و نتوانست تیم ملی را همراهی کند. زرگری در صفحه شخصی خود در اینستاگرام خواستار حمایت مسئولان شد و نوشت: «روزها، ماه ها و سال هاست که شغل من از طرف شوهرم مسخره می شود، شوهری که آمریکا به دنیا آمده و در ایران هم بزرگ نشده است. دلایل دیگر ممنوع الخروجی را هم خواهم گفت. فقط به حمایت مسئولان محترم نیاز دارم چون سال هاست برای پرچم کشورم زحمت کشیده ام و عاشق کشورم هستم».

خروج زنان از کشور با اذن همسر مساله تازه ای نیست، چندسال پیش هم نیلوفر اردلان، بازیکن فوتسال و کاپیتان تیم ملی فوتسال زنان ایران، به همین بلا دچار شد. اردلان به دلیل مخالفت

ایران در حوزه مشارکت اقتصادی زنان رتبه ۱۴۷، آموزش رتبه ۱۱۸ در حوزه سلامت و بهداشت رتبه ۱۳۰ و حوزه مشارکت سیاسی رتبه ۱۴۵ را در سطح جهان از آن خود کرده است

همسرش نتوانست تیم ملی فوتسال زنان ایران را در جام ملت های آسیا در سال ۲۰۱۵ همراهی کند.

بر اساس قوانین موجود زنان برای خروج از کشور نیازمند اجازه همسران خود هستند، حال آنکه در مواردی ممنوعت از خروج زنان نخبه از جمله قهرمانان ملی از کشور موجدی از نارضایتی را در میان زنان به وجود آورده و ضمن اینکه با اصل قانون مشکل دارند، خواستار قائل شدن استثنائاتی در این زمینه هستند. حتی نمایندگان دوره پیشین مجلس شورای اسلامی چند سال پیش از ارائه طرحی خبر دادند که بر اساس آن خروج زنان نخبه از کشور تسهیل می شود. هر چند بسیاری تصویب این طرح را گامی رو به جلو برای شکوفایی استعداد زنان نخبه تلقی کردند، برخی آن ناقص و تبعیض آمیز دانستند، اما همین پیشنهاد سر و دم بریده هم راه به جایی نبرد و اساسا در صحن علنی مطرح نشد.

مطالبه گری زنان

امید قادرزاده، جامعه شناس بالشاره به اینکه توسعه بدون کنشگری زنان، نامتوازن و ناپایدار است و از طرفی هم تعدیل شکاف جنسیتی پیش نیاز توسعه پایدار است می گوید: «شواهد و قرائن نشان می دهد که متناسب با ارتقای سطح تحصیلات، ادغام اجتماعی و مشارکت زنان در حوزه های مختلف (از جمله اشتغال و مناصب مدیریتی در سطوح مختلف) رشد نداشته است. نوعی عدم تعادل و ناموزونی و تأخر در قابلیت ها و توانایی های ارزشی زنان، امکانات محیطی و عدم مواجهه منطقی و عالمانه با این مساله موجب تقویت احساس محرومیت، طردشدگی، انزوای اجتماعی، از خود بیگانگی اجتماعی و فرهنگی در زنان و به مخاطره افتادن توسعه اجتماعی شده است».

در این میان برخی معتقدند زنان به لحاظ کمی نیمی از جمعیت جامعه را به خود اختصاص داده اند، اما با ضعف حضور زنان در عرصه های تصمیم گیری و تصمیم سازی روبرو هستیم.

از گوشه و کنار

فروش نتیجه دلخواه تست کرونا!

سیامک سمیعی، مدیر کل آزمایشگاه مرجع سلامت وزارت بهداشت در پاسخ به میاخش مبنی بر تخلفاتی نظیر فروش تست دلخواه کرونا و بویژه تست منفی کووید ۱۹ برای مسافران از سوی برخی آزمایشگاه های خصوصی به ایسنا گفت: متأسفانه گزارشی در این زمینه بطور رسمی و غیر رسمی حتی از طریق آزمایشگاه ها دریافت کرده ایم و دانشگاه ها به آنها رسیدگی کرده اند.

طرح ترافیک در تهران از امروز لغو می شود

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا از لغو طرح ترافیک در تهران از امروز یکشنبه پنجم اردیبهشت به مدت یک هفته خبر داد. او همچنین در ارتباط با مراسمات شب های قدر و نماز عید فطر گفت: این مراسمات در شهرهای زرد و آبی با رعایت پروتکل مراسم برگزار شود. در شهرهای نارنجی و قرمز در فضای باز باید مراسم برگزار شود. طول مدت مجاز برنامه حداکثر ۲ ساعت است. به منظور تسهیل رفت و آمد شب های قدر طرح ممنوعیت تردد از شب ۹ تا صبح صرفا در شب های قدر بر داشته خواهد شد.

همکاری ایران و آمریکا در احیای دریاچه ارومیه

یک سایت اخبار علمی آمریکا نوشت دانشمندان و مهندسان ایرانی و آمریکایی در یک همکاری نادر برای کمک به برنامه احیای دریاچه ارومیه شاخص های سلامت این دریاچه را تعریف کردند. در این همکاری استادی از دانشگاه های تربیت مدرس ایران و دانشگاه ایالتی یوتا بررسی داده های ۴۰ سال اخیر هشت شاخص سلامت دریاچه و اکوسیستم های فراوان آن را تعریف کرده اند. این یافته ها در آخرین شماره نشریه «هیدرولوژی: مطالعات منطقه ای» منتشر شده و جزئیات آن در دسترس عموم قرار دارد.

آغاز بخشیدگی جرایم رانندگی مشمول دو برابری

معاون اجتماعی پلیس راهور دیروز گفت: با توجه به بخشیده شدن جریمه های مشمول دو برابری سال گذشته؛ از ابتدای این هفته، شهروندان برای پرداخت اصل جریمه اقدام کنند. عین الله جهانی افزود: بر اساس تدابیر رئیس پلیس راهور نیروی انتظامی جریمه های مشمول دو برابری به اصل بازگشته و افرادی که مشمول این جرایم می شوند تا پایان دی امسال فرصت دارند تا اصل جریمه را بپردازند.

کنکور سراسری در زمان مقرر برگزار می شود

منصور غلامی، وزیر علوم با تأکید بر اینکه داوطلبان آزمون های کارشناسی ارشد و کنکور سراسری نباید تحت تأثیر جو غیر واقعی تعویق این آزمون ها که طی روزهای اخیر از سوی برخی سایت ها و در فضای مجازی مطرح شده، قرار گیرند، گفت: ما برنامه برگزاری این آزمون ها را بر اساس زمان بندی اعلام شده اجرایی خواهیم کرد مگر اینکه دستوری مبنی بر توقف برگزاری آزمون های ملی از سوی ستاد مقابله با کرونا صادر شود.

عامل آزار کودک فوتبال دوست دستگیر شد

در روزهای گذشته ویدیویی در فضای مجازی منتشر شد که در جریان آن مردی جوان با آزار و اذیت یک کودک خردسال از او می خواهد تا از تیم مورد علاقه اش اعلام برائت کرده و نسبت به آن بدگویی کند. موضوعی که با مخالفت این پسر بچه روبرو شده و همین موضوع نیز سبب شد تا مرد جوان اقدام به ضرب و شتم این کودک کند. دیروز اما از پلیس فتا خبر رسیده که عامل این کودک آزاری در شهرستان سبزوار شناسایی و دستگیر شده است. با دستگیری متهم مشخص شد ویدیوی ضبط شده مربوط به گذشته بوده است و منتشر کننده آن برای سرگرمی و جلب توجه اقدام به منتشر کردن آن در صفحه اینستاگرام خود کرده است.

قرار دارند. وی ادامه داد: از اواخر تیر و مرداد سال ۱۴۰۰ نیز حدود زمانی تریق واکسن هم به افراد اعلام می شود. به طور مثال به فرد اعلام می کنیم که در نیمه دوم تیر ماه یا نیمه اول مرداد ماه نوبت واکسنیاسون خواهد داشت.

معاون بهداشت وزارت بهداشت بیان کرد: در مراحل بعدی، مراکز که نزدیک محل زندگی فرد است را نیز به او اعلام می کنیم و خود فرد می تواند یکی از این مراکز را انتخاب کند و بعداً مرکز با فرد در ارتباط خواهد بود و می گوید که فرد در تاریخ و ساعت مشخص می تواند برای واکسنیاسون مراجعه کند.

ریسسی افزود: پس از تریق دوز اول واکسن

ابراز نگرانی از ورود ویروس جهش یافته هندی به کشور

پیش تر کرونا گرفتند نسبت به ویروس جدید هم ایمنی خواهند داشت یا خیر. به گفته مردانی، در مورد میزان مرگ و میر جهش هندی ویروس هنوز اطلاعات بیشتری در دسترس نیست. این متخصص بیماری های عفونی، ادامه داد: افرادی که تا زمان لغو پروازها از هند به ایران می آیند باید مورد بررسی کرونا جهش یافته کروموزومی هندی و تحت کنترل و نظارت وزارت بهداشت قرار گیرند، اما بهترین راه جلوگیری از بروز این ویروس در کشور لغو سفرها خواهد بود.

راه اندازی سامانه جامع واکسنیاسون

در حالی که بسیاری بیم افزایش شمار قربانیان کرونا در هفته های آتی در کشور دارند، خبرهایی هم از راه اندازی سامانه جامع واکسنیاسون کرونا می رسد. دیروز علیرضا ریسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: در این سایت همه افراد می توانند وارد شده و خود اظهاری کنند. به طور مثال شغل و بیماری زمینه ای خود را در سایت مشخص می کنند. این موارد استعلام شده و راستی آزمایی می شود. سپس این سایت به افراد اعلام می کند که در فاز چندم واکسنیاسون

می شود. هر چند ساعاتی بعد سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری گفت که بر اساس تصمیمات وزارت بهداشت در خصوص پروتکل های مراقبت بهداشتی مرزی در مسافرت های هوایی و همچنین شناسایی ویروس جهش یافته کرونا در آن کشور، پروازها به از دو کشور هند و پاکستان از ساعت ۲۴ شبانه ممنوع می شود.

انتقال ویروس هندی بسیار سریع است

در همین باره مسعود مردانی، عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا، در باره جهش جدید ویروس کرونا در هند، به ایسنا گفت: این ویروس هندی دو جهش کروموزومی دارد و به عنوان ویروس جهش یافته هندی قلمداد می شود که می تواند در کشور ما فاجعه ای به فاجعه های قبلی اضافه کند به همین دلیل توصیه اکید ما لغو کلیه پرواز های رفت و برگشت به هند است تا زمانی که اطلاعات بیشتری از این جهش به دست بیایم. وی افزود: بر اساس گفته هندی ها انتقال این نوع جهش یافته از ویروس بسیار سریع است. این در حالی است که نمی دانیم واکسن های کرونایی که اکنون تریق می کنیم یا کسانی که

بر اساس آخرین آمار دیروز وزارت بهداشت ۲۷۴ بیمار کرونایی طی یک روز جان خود را از دست دادند و میزان جانباختگان ناشی از کرونا در کشور مرز ۶۹ هزار نفر را رد کرد.

در حالی که بسیاری این افزایش آمار مرگ و میر روزانه در هفته های اخیر را به دلیل گردش ویروس جهش یافته انگلیسی در کشور می دانند، خبرهایی از جهش قوی تر و کشنده تر در کشوری نزدیک به گوش می رسد و به نگرانی ها در خصوص تداوم و حتی تشدید فاجعه کرونا دامن می زند. گفته می شود سرایت پذیری بالای کرونای هندی به نحوی است که تنها در روز گذشته نزدیک به ۳۲۲ هزار نفر را در هند مبتلا و نزدیک به ۳ هزار نفر را به کام مرگ برده است. دیروز حتی وزیر بهداشت در نامه ای خطاب به وزیر کشور و فرمانده گاه عملیاتی ستاد ملی مبارزه با کرونا بر توقف نقل و انتقال مسافر به شکل مستقیم و غیر مستقیم از هندوستان تأکید کرد. این در حالی است رئیس سازمان هواپیمایی کشوری در این باره به ایسنا گفته بود که بر پروازها به صورت موردی و برای بازگرداندن دانشجویان و ایرانیان از هند انجام

خبر

با کشندگی و قدرت سرایت بسیار بالا به فاجعه کرونا دامن می زند؛